

ОСОБЛИВОСТІ СЕГМЕНТНОГО РІВНЯ В МОВЛЕННІ СУЧАСНИХ АВСТРАЛІЙЦІВ

Костроміна О.В.

кандидат філологічних наук, доцент,
Національний університет «Одеська морська академія»

Пропоноване дослідження присвячено вивченню сегментних особливостей в мовленні сучасних австралійців. Австралійський варіант англійської мови (AusE) є не тільки унікальною манерою говоріння, але й особливим способом індивідуального та соціального вираження. У роботі висвітлено, що AusE реалізується у вигляді трьох типів вимови, які дають можливість австралійцям лінгвістичного вибору відповідно до вимог ситуації: Cultivated AusE (CAus) – це нормований тип вимови, який притаманний дуже невеликому відсотку населення Австралії. Він ближче всього до британського стандарту і тому його називають «Near-RP». Broad AusE (Braus), – просторічна вимова, результат злиття та еволюції просторіччя, діалектів, жаргонів, якими говорили перші білі поселенці Австралії. General AusE (GenAus) – загальний австралійський тип вимови, середній між просторічною вимовою та нормованою; не має різко виражених рис. GenAus говорить більша частина населення, переважно в містах. У дослідженні проаналізовано різницю між британськими і австралійськими голосними. Проведене комплексне дослідження на базі аудиторського та інструментального видів аналізу дозволило визначити, що в підсистемі довгих і коротких голосних було виявлено, що тривалість закритих голосних є меншою за тривалість відкритих голосних. У підсистемі довгих монофтонгів відкриті й напіввідкриті голосні [a:], [ɜ:], [ɔ:] перевищують закриті монофтонги [ɪ:] та [u:] за тривалістю. Найбільша тривалість монофтонга [a:] пояснюється фактом його більш відкритого положення в царині фонетичного простору. У дослідженні доведено вплив гендерного фактору на тривалість вимовляння голосних в мовленні сучасних австралійців. Зазначимо, що тривалість голосних у жіночому мовленні є більшою за їхню тривалість в чоловічому мовленні. Це підтверджує наявне в соціолінгвістиці твердження про більшу нормативність жіночого мовлення в порівнянні з чоловічим.

Ключові слова: австралійський, британський, тип вимови, голосні, короткі, довгі, аудиторський, інструментальний, тривалість.

ОСОБЕННОСТИ СЕГМЕНТНОГО УРОВНЯ В РЕЧИ СОВРЕМЕННЫХ АВСТРАЛИЙЦЕВ

Костроміна О. В.

кандидат филологических наук, доцент,
Национальный университет «Одесская морская академия»

Данное исследование посвящено изучению сегментных особенностей в речи современных австралийцев. Австралийский вариант английского языка (AusE) является не только уникальной манерой говорения, но и особым способом индивидуального и социального выражения. В работе показано, что AusE реализуется в виде трёх типов произношения, которые дают возможность австралийцам делать лингвистический выбор в соответствии с требованиями ситуации: Cultivated AusE (CAus) – это нормированный тип произношения, на котором говорит очень небольшой процент населения Австралии. Он ближе всего к британскому стандарту и поэтому его называют «Near - RP». Broad AusE (Braus), – просторечное произношение, результат слияния и эволюции, просторечий, диалектов, жаргонов, на которых говорили первые белые поселенцы Австралии. General AusE (GenAus) – общий австралийский, средний между просторечным произношением и нормированным; не имеет резко выраженных черт. На GenAus говорит большая часть

населення, переважно в містах. В дослідженні проаналізована різниця між британськими та австралійськими гласними. В процесі проведеного аналізу в підсистемах довгих та коротких гласних було виявлено, що довгота закритих гласних менше довготи закритих гласних. В підсистемі довгих монофтонгових закритих та напівзакритих гласних [ɑ:], [ɜ:], [ɔ:] переважають закриті монофтонги [ɪ:] та [u:] за довготою. Найдовша довгота монофтонга [ɑ:] пояснюється фактом його більш відкритого положення в області фонетичного простору. В дослідженні доведено вплив гендерного фактора на довготу гласних в жіночій мові сучасних австралійців. Відзначимо, що довгота гласних в жіночій мові більша, ніж в чоловічій. Це підтверджує діюче в соціальній лінгвістиці твердження про більшу нормативність жіночої мови порівняно з чоловічою.

Ключові слова: австралійський, британський, тип проношення, гласні, короткі, довгі, аудиторський, інструментальний, довгота.

SEGMENTAL PECULIARITIES IN THE SPEECH OF CONTEMPORARY AUSTRALIANS

Kostromina O.

candidate of philological sciences, associate professor,
National university "Odessa maritime academy"

The present investigation is dedicated to the study of segmental peculiarities in the speech of contemporary Australians. Australian English (AusE) is not only a unique manner of speaking, but a peculiar means of individual and social expression. It has been defined that AusE is realized in three types of pronunciation which allow Australians to make linguistic choice in accordance with the needs of the situation. They have been classified as the following: Cultivated AusE (CAus) – a normalized type of pronunciation, which is spoken by a very small percentage of the population. This type is mostly close to the British Near RP pronunciation. Broad AusE (BrAus) is popular type of speech, the result of blending and evolution of jargon, dialects, which were spoken by the first settlers of Australia. General AusE (GenAus) – is general Australian, which is in between popular and normalized types of pronunciation, it has no vividly expressed features. The greater part of Australian population mainly in cities speak it. The difference between British and Australian vowels has been analysed in the paper. The conducted complex investigation based on auditory and instrumental analysis allowed to reveal the present condition of Australian vowels. It has been proved that in the subsystem of long and short vowels the duration of close vowels is shorter than the duration of open vowels. In the subsystem of long monophthongs, open and half open vowels [ɑ:], [ɜ:], [ɔ:] exceed the duration of close vowels [ɪ:] and [u:]. Such fact can be explained by the fact that back vowels [ɑ:], [ɔ:] have lost their back position and tend to the center of phonetic space. Gender factor as it has been defined influence the duration of vowels. The duration of vowels in female speech is longer than in male speech, which proves a well known in sociolinguistic fact that female speech is more normalized than male one.

Key words: Australian, British, type of pronunciation, vowels, short, long, auditory, instrumental, duration.

Вступ

Австралійський варіант англійської мови (AusE) є не тільки унікальною манерою мовлення, але й особливим способом індивідуального та соціального вираження. Деякі вчені вважають, що австралійська вимова, відрізняючись від Received Pronunciation (RP) вимови, є знаком незалежності й індивідуальності австралійців як нації (Clarke 2008: 3).

На думку австралійських учених, AusE в XXI столітті залишиться яскравим лінгвістичним маркером національної ідентичності австралійців, самобутності Австралії та її звільнення від британського колоніалізму; вона не буде «поглинена» іншими світовими діалектами; вона буде розвивати-

ся й еволюціонувати у відповідь на соціальні явища (Cassidy, Cox 2004; Harrington, Evans 1997 та ін.).

AusE дозволяє носіям різних мов спілкуватися і взаємодіяти в австралійському суспільстві, привносячи до нього моделі спілкування, прийняті в їхніх первинних мовах і культурах (Ощепкова 2006: 71).

У лінгвістичній літературі австралійська вимова нерідко описується досить невиразно. Навіть серед самих австралійців існують полярні точки зору. Так, на думку А. Мітчелла (Mitchell, Delbridge 1965: 2), AusE увібрала всі негативні й неприємні риси від усіх англійських діалектів.

У складі AusE існує власний варіант літературної мови. Його підґрунтям є місцева літературна норма, культивована й контрольована системою шкільної та університетської освіти, а також засобами масової інформації. У структуру AusE входить важливий компонент — розмовна мова, представлена різними реєстрами (починаючи від літературно-розмовного мовлення і закінчуючи просторіччям), що містить специфічні австралійські лінгвістичні явища, які поступово проникають з неї в літературну мову Австралії (Орлов 1978).

У лінгвістичному описі австралійської англійської залишається безліч питань, які розроблені австралійськими вченими недостатньо повно й, відповідно, не мають належного наукового висвітлення (що й пояснює невелику кількість робіт з AusE, датованих, в основному, 60-70-ми роками ХХ століття). Зокрема, питання про наявність або відсутність регіональних відмінностей в AusE дотепер залишається відкритим. Вітчизняні та австралійські вчені обережно підходять до його вирішення.

Існують полярні точки зору на особливості мовної ситуації в Австралії. Так, учені, зокрема Г. А. Орлов (1978), Д. А. Шахбагова (1992), Дж. Бернард (1980), Т. МакАртур (1965) та деякі інші, стверджували, що в Австралії відсутні територіальні діалекти, що проявляється у відносній однорідності англійського мовлення на всій території країни. На їхню думку, відмінності у вимові швидше залежать від соціально-демографічних факторів, ніж від географічного фактора. На їхню думку, таке явище як відсутність діалектального варіювання пояснюється специфічними умовами історичного розвитку англійської мови на П'ятому континенті (рівноправне співіснування британських діалектів і їх нівелювання), ізолюваністю Австралії від європейського континенту, а також великою мобільністю населення. Учені воліють говорити про існування не діалектів у повному сенсі цього слова, а про напівдіалекти (Орлов 1978), або інтердіалекти, тобто про соціальний діалект, загальний для всього ареалу функціонування цього варіанта англійської мови (Кириллова 2003).

У цілому, питання про варіативність мовлення на всіх рівнях мови в Австралії залишається невирішеним і вимагає подальшого вивчення (Шахбагова 1992; Clarke 2008). Однак австралійські вчені ХХІ століття одноставно визнають, що етнокультурна та регіональна варіативність у майбутньому збільшиться в ході більш глибоких досліджень цієї царини (Cassidy 2004).

Мета дослідження полягає у виявленні сучасних тенденцій в мовленні австралійців на рівні сегментних характеристик.

Основним **завданням** проведення аудиторського та інструментального (спектрального) видів аналізу є визначення змін у вимові коротких і довгих монофтонгів.

Інструментально-фонетичне дослідження сегментних особливостей мовлення сучасних австралійців здійснювалось на підставі комплексної методики, яка включала аудиторський і комп'ютерний (спектральний) види аналізу з подальшою обробкою отриманих результатів.

Аудиторський аналіз здійснювався трьома фонетичними експертами, які мали великий досвід аудіювання і є викладачами кафедри теоретичної і прикладної фонетики англійської мови Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Результати та обговорення

AusE реалізується у вигляді трьох типів вимови (Орлов 1978; Mitchell, Delbridge 1965), які дають можливість австралійцям лінгвістичного вибору відповідно до вимог ситуації:

Cultivated AusE (CAus) – це нормований тип вимови, який притаманний дуже невеликому відсотку населення Австралії. Він ближче всього до британського стандарту, і тому його називають «Near-RP».

Broad AusE (Braus) – просторічна вимова, результат злиття та еволюції просторіччя, діалектів, жаргонів, якими говорили перші білі поселенці Австралії.

General AusE (GenAus) – загальний австралійський тип вимови, середній між просторічною вимовою та нормованою; не має різко виражених рис. GenAus говорить більша частина населення, переважно в містах. Цей тип можна почути по радіо, телебаченню, у кіно, театрах, у виступах політиків, у повсякденному житті, а також і в сільській місцевості, оскільки її мешканці мають доступ до ЗМІ.

В Австралії офіційною нормою є CAus, однак в усній комунікації, починаючи з 80-х років ХХ століття, стандартним типом вимови – *Standard Australian English* – визнається саме GenAus (Cox, Paley 2007). Це пояснюється наступним: 1) в 50-і роки ХХ сторіччя престиж RP почав різко падати. Відповідно, австралійці стали менше говорити CAus, оскільки вона асоціюється із британською колоніальною традицією; 2) молодь (як ініціатор соціальних, у тому числі мовних змін) відмовилася від використання Braus у своєму мовленні, тим самим маркуючи свою відмінність від тих, хто говорить Ethnic Broad. Просторічний тип ідентифікується зі старим міфом про те, що справжній австралієць живе ближче до природи, а Австралія – це країна відкритого простору, незважаючи на те, що є найурбанізованішою країною світу. Цей процес відбувається в рамках мовної варіативності.

Основні типи вимови AusE рівномірно поширені всією територією країни. Вони не мають певної географічної локалізації. У них немає чітко виділених культурних розмежувань між верствами населення. Ці типи вимови можна спостерігати в межах одного міста або навіть однієї сім'ї (Шахбагова 1992). Зазначимо, що на варіативність у вимові більше впливають

освітній і соціальний фактори (<http://en.wikipedia>).

Багато австралійців володіють усіма трьома типами вимови. Носії SAus і GenAus можуть, певною мірою, перемикатися на BrAus, коли це потрібно. А. Делбрідж і Дж. Бернارد [8] відзначають, що австралійці віддають перевагу BrAus, коли ситуація спілкування більш вільна, менш офіційна, і навпаки, SAus використовується в більш офіційно-діловій обстановці.

У вимові *голосних* у GenAus спостерігається тенденція до більш *закритих, вузьких і більш передніх* звуків, а також відзначається *дифтонгізація монофтонгів і монофтонгізація дифтонгів* порівняно з британською англійською (BE) (Костромина 2015).

Наведемо приклади деяких відмінностей між британськими і австралійськими голосними.

Відмінності між англійським і австралійським [ɪ] легко ідентифікуються при вимові слова *pity* в RP і AusE. У мовленні англійця чуємо широке, відсунуте назад [ɪ] у першому складі і ще більш широкий різновид [ɪ] у другому. При вимові цього звука австралійцем чуємо характерне вузьке [ɪ] у першому складі і ще більш закритий різновид у другому [i]. У BrAus характерне вживання подовженого варіанта [ɪ] – [iː], особливо в односкладних *наголошених* словах: *My Aunt was sick* [mɒt 'Ant wəz'sɪk].

Австралійський варіант фонем [ɛ] більш вузький. Наявна тенденція до появи глайда: AusE *very* ['vɛəɹɪ] vs RP ['verɪ].

Ще однією особливістю австралійської англійської є назалізація. Назалізації зазнають голосні низького підйому по сусідству з носовим приголосним. Наприклад: *Martin* ['mAtən], *might* [mAɪt].

Відзначається також тенденція до подовження [ʌ] та [ɛ] в усіх типах вимови або його дифтонгізація в [ɛə]. Зараз в AusE можна почути [ʌ] замість [A] у словах *dance, advance, chance, answer*.

Короткі монофтонги переднього ряду [ʌ], [ɛ] та [ɪ] вимовляються на більш високому підйомі в Мельбурні, особливо у швидкому розмовному мовленні.

Фонем [ɜ], [ə] мають особливості в AusE.

Центральні голосні [ɜ] та [ə] в AusE вужчі за відповідні голосні в BE.

Голосні [ɔ] та [ʊ] більш закриті і просунуті вперед порівняно зі своїми корелятами в BE. Іноді в GenAus / BrAus можлива поява пазвука [ə]: наприклад, *forty four* ['fɔti 'fɔə]. Д. Кларк (Соколова, Гинтовт, Тихонова 2006) зазначає, що іноді цей звук можна прийняти за справжній дифтонг [ɔə].

Голосні [u] та [ʊ] в цілому відповідають своїм британським корелятам. У розмовному мовленні, особливо в просторічній вимові, можлива їх делабіалізація [ʊ]: *book* [bək], *look* [lək]. У GenAus [u] може мати вигляд [əʊ]: *rule* [rəʊ], *two* [təʊ]. У Сіднеї [ʊ] – голосний більш високого підйому, ніж в інших містах, [u] у словах *pool, school* – голосний центрального ряду з онглайдом [ju], в Аделаїді – це голосний заднього ряду (Bradley 1989).

На першому етапі пропонованого дослідження аудиторам було запропоновано прослухати записи з мовлення австралійців, представників різних

гендерних груп і встановити особливості їхньої вимови.

Аудиторами було зафіксовано, що дифтонги [ɔʊ], [ɛɪ], [aʊ] у таких словах як *so*, *down*, *around*, *marking*, *home* вимовляються як [sɔ], [da:n], [ə'ra:nd], [mekɪŋ], [hɒm].

Дифтонг [eɪ] вимовляється як [aɪ] у словах *day*, *wake*, *away*. Голосний [æ] у словах *organic*, *than*, *that* вимовляється як [ɑ]. Ця особливість обумовлена впливом американського варіанта на мовлення австралійців.

Аудиторами також було зареєстровано заміну голосного [ʌ] у словах *love*, *budget*, *about*, *much* на голосний [ʊ] – [lʊv], [bʊdʒət], [ə'bu:t], [mʌtʃ].

Особливістю, яка характерна для австралійського типу вимови і яка теж є впливом американського типу вимови, є заміна довгих голосних на короткі, тобто взагалі відсутні довгі голосні, а монофтонги заднього ряду низького підйому замінюються монофтонгами середнього ряду.

Ця особливість була відмічена ще в роботах О. В. Мурай (2005), М. В. Безбородової (2013) при дослідженні молодіжного мовлення. Ця тенденція простежується в мовленні австралійців і свідчить про те, що монофтонги заднього ряду втрачають свою задню позицію у фонетичному просторі і тяжіють до середини фонетичного простору.

Щодо голосних, то аудиторами було підмічено, що їх тривалість залежить від позиції у слові. Аудитори відзначили, що пари слів *hard* [hɑ:d], *had* [həd] вони змогли розрізнити тільки за тривалістю голосного.

Наступним етапом дослідження став спектральний аналіз, який більш детально представив інформацію про особливості довгих і коротких монофтонгів у мовленні сучасних австралійців.

У результаті проведеного дослідження простежується тенденція до зменшення тривалості довгого монофтонга залежно від ступеня підйому язика. Короткі англійські монофтонги [e], [ɪ] та [ə] продемонстрували низькі значення F_1 (594 Гц; 541 Гц; 454 Гц), а показники відкритого монофтонга [a] – F (639 Гц), тривалість якого дорівнює ($t = 119$ мс).

Аналіз гендерного фактору впливу на вимовляння коротких монофтонгів засвідчив, що в мовленні жінок короткі монофтонги звучать довше, ніж у чоловічому мовленні ($t = 104$ мс і $t = 82$ мс відповідно).

Дослідження тривалості коротких монофтонгів у мовленні сучасних австралійців дозволило припустити, що лабіалізація (тобто округлення губ) обумовлює збільшення тривалості голосного. Якщо порівняти короткий лабіалізований монофтонг [ʊ] з нелабілізованим коротким [ɪ], то виявляється, що тривалість [ʊ] перевищує на 24 мс тривалість [ɪ] ($t = 112$ мс; $t = 88$ мс).

Результати інструментального аналізу тривалості показують, що гендерна належність мовців впливає на тривалість коротких монофтонгів (рис. 1).

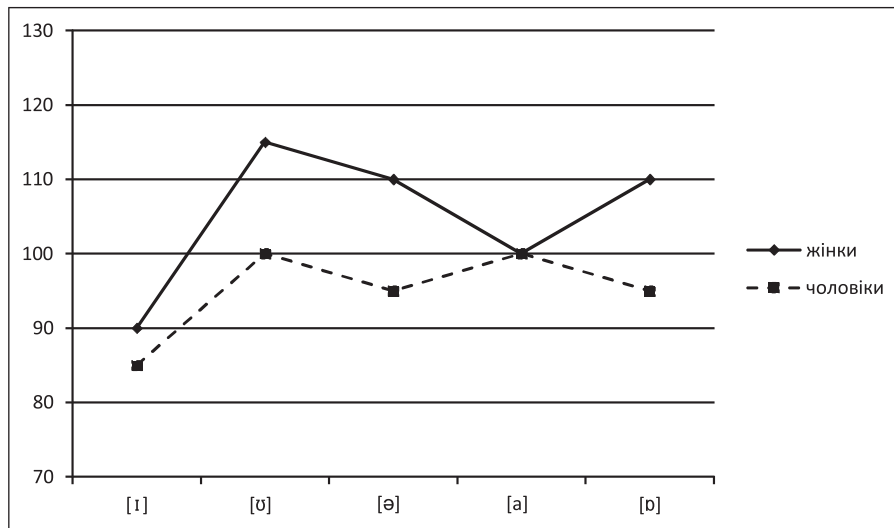

Рис. 1. Середні значення тривалості коротких монофтонгів (мс). Гендерна диференціація

Отже, тривалість монофтонга [ɪ] є приблизно однаковою в мовленні чоловіків і жінок Австралії. Тривалість монофтонга [ʊ] перевищена в жіночому мовленні, трохи зменшується тривалість [ə] в чоловічому мовленні.

Монофтонг [a:] вимовляється з однаковою тривалістю в мовленні чоловіків і жінок, різниця становить всього 5 мс.

Таблиця 1.

Середні показники монофтонгів (мс). Гендерна варіативність

Довгі монофтонги	Чоловіки	Жінки	Середні в групі
[ɪ:]	159	178	168,5
[u:]	166	169	167,5
[ɔ:]	187	202	194,5
[ɑ]	212	217	214,5
[ɜ:]	202	210	205,5
[u:]	203	209	206,5

Як бачимо з таблиці, найбільша тривалість монофтонгів представлена в мовленні жінок і лише тривалість довгого монофтонга [u:] майже однакова в чоловічому і жіночому мовленні і складає 3 мс.

Висновки

У процесі проведеного аналізу в підсистемі довгих і коротких голосних було виявлено, що тривалість закритих голосних є меншою за тривалість відкритих голосних. У підсистемі довгих монофтонгів відкриті й напіввідкриті голосні [ɑ:], [ɜ:], [ɔ:] перевищують закриті монофтонги [ɪ:] та [u:] за тривалістю. Найбільша тривалість монофтонга [ɑ:] пояснюється фак-

том його більш відкритого положення в царині фонетичного простору. У дослідженні доведено вплив гендерного фактору на тривалість вимовляння голосних в мовленні сучасних австралійців. Зазначимо, що тривалість голосних у жіночому мовленні є більшою за їхню тривалість в чоловічому мовленні. Це підтверджує наявне в соціолінгвістиці твердження про більшу нормативність жіночого мовлення в порівнянні з чоловічим.

Список літератури

- Безбородова М. В. Вокалическая составляющая современной молодежной речи с учетом гендерных различий. Автореф. дисс. ... канд. филол. наук. М., 2013. 19 с.
- Кириллова О. О. Культурные и языковые связи Австралии и Великобритании в историческом и современном аспектах : дис... канд. филол. наук. М., 2003. 255 с.
- Костромин О. В. Социофонетические особенности австралийского варианта английского языка (экспериментально-фонетическое исследование на материале спонтанной речи) : дис... канд. филол. наук : 10.02.04 / Одесский национальный университет. Одесса, 2015. 197 с.
- Мурай О. В. Позиционная вариативность монофтонгов в речи молодежи Великобритании : автореф. дисс. ... канд. филол. наук. М., 2005. 17 с.
- Орлов Г. А. Современный английский язык в Австралии. М.: Высшая школа, 1978. 172 с.
- Ощепкова В. В. Язык и культура Великобритании, США, Канады, Австралии, Новой Зеландии. М.-СПб. : ГЛОССА/КАРО, 2006. 336 с.
- Соколова М. А., Гинтовт К. П., Тихонова Р. М. Теоретическая фонетика английского языка: [учеб. для студентов ин-тов и ф-тов иностр. яз.]. М.: Владос, 2006. 290 с.
- Шахбагова Д. А. Фонетическая система английского языка в диахронии и синхронии (на материале британского, американского, австралийского, канадского вариантов английского языка). М. : Фоллис, 1992. 283 с.
- Bernard J. R., Delbridge A. Introduction to Linguistics : An Australian Perspective. Sydney : Prentice-Hall of Australia, 1980. 333 p.
- Bradley D. Regional Dialects in Australian English Phonology. *Australian English: The Language of a New Society II*. St. Lucia, Queensland : University of Queensland Press, 1989. P. 260-270.
- Cassidy S., Cox F., Mannell R., Palethorpe S. Proceedings of the 10th Australian International Conference on Speech Science and Technology, December, Sydney. Sydney, Australia : Macquarie University, 2004. P. 35-42.
- Clarke J. The Sounds of Aus. The Story of the Aussie Accent. Australia/ Princess Pictures. DVD, 2008. 155 mins.
- Cox F., Palethorpe S. An Illustration of the 1PA : Australian. *Journal of the International Phonetic Association*, 2007. №37. P. 341-350.
- Harrington J., Evans Z., Cox F. An Acoustic Phonetic Study of Broad, General and Cultivated-Australian English Vowels. *Australian Journal of Linguistics*. 1997. № 17. P. 155-184.
http://en.wikipedia.org/wiki/Australian_English
- McArthur T. Oxford Guide to World English. Oxford : OUP, 2003. 501 p.
- Mitchell A. G., Delbridge A. The Pronunciation of English in Australia. Sydney : Angus and Robertson, 1965. 81 p.
- O'Connor J. D. Intonation of Colloquial English. М., 2004. 156 p.

References

- Bezborodova, M.V. (2013). Vokalicheskaja sostavljajushhaja sovremennoj molodezhnoj rechi s uchetom gendernyh razlichij. Avtoref. diss. ... kand. filol. nauk. M.
- Kiril'lova, O.O. (2003). Kul'turnye i jazykovyj svjazi Avstralii i Velikobritanii v istoricheskom i sovremennom aspektah : dis... kand. filol. nauk. M.
- Kostromina, O.V. (2015). Sociofoneticheskie osobennosti avstralijskogo varianta anglijskogo jazyka (jeksperimental'no-foneticheskoe issledovanie na materiale spontannoju rechi): dis... kand. filol. nauk: 10.02.04 / Odesskij nacional'nyj universitet. Odessa.

- Muraj, O.V. (2005). Pozicionnaja variativnost' monoftongov v rechi molodezhi Velikobritanii : avtoref. diss. ... kand. filol. nauk. M.
- Orlov, G. A. (1978). Sovremennyj anglijskij jazyk v Avstralii. M.: Vysshaja shkola.
- Oshhepkova, V.V. (2006). Jazyk i kul'tura Velikobritanii, SShA, Kanady, Avstralii, Novoj Zelandii. M.-SPb. : GLOSSA/KARO.
- Sokolova, M.A., Gintovt, K.P., Tihonova, R.M. (2006). Teoreticheskaja fonetika anglijskogo jazyka: [ucheb. dlja studentov in-tov i f-tov inostr. jaz.]. M.: Vlados.
- Shahbagova, D. A. (1992). Foneticheskaja sistema anglijskogo jazyka v diahronii i sinhronii (na materiale britanskogo, amerikanskogo, avstralijskogo, kanadskogo variantov anglijskogo jazyka). M.: Follis.
- Bernard, J.R., Delbridge, A. (1980). Introduction to Linguistics: An Australian Perspective. Sydney: Prentice-Hall of Australia.
- Bradley, D. (1989). Regional Dialects in Australian English Phonology. Australian English: The Language of a New Society II. St. Lucia, Queensland: University of Queensland Press, 260-270.
- Cassidy, S., Cox, F., Mannell, R., Palethorpe, S. (2004). Proceedings of the 10th Australian International Conference on Speech Science and Technology, December, Sydney. Sydney, Australia: Macquarie University, 35-42.
- Clarke, J. (2008). The Sounds of Aus. The Story of the Aussie Accent. Australia/ Princess Pictures. DVD. 155 mins.
- Cox, F., Palethorpe, S. (2007). An Illustration of the 1PA: Australian. Journal of the International Phonetic Association, 2007. №37, 341-350.
- Harrington, J., Evans, Z., Cox, F. (1997). An Acoustic Phonetic Study of Broad, General and Cultivated- Australian English Vowels. Australian Journal of Linguistics. № 17, 155-184.
http://en.wikipedia.org/wiki/Australian_English
- McArthur, T. (2003). Oxford Guide to World English. Oxford: OUP.
- Mitchell, A.G., Delbridge, A. (1965). The Pronunciation of English in Australia. Sydney: Angus and Robertson.
- O'Connor, J. D. (2004). Intonation of Colloquial English. M.

Стаття надійшла до редакції 17.10.2019 року